

Majoor Malan : een zendeling uit den stand der officieren

<https://hdl.handle.net/1874/234415>

Von Niebuhr

mm 107g3

A 4j
265

UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK UTRECHT

3425 0831

A 4j

265

DEER. ZENDINGSHOUESC
OEGSTGEEST.

MAJOR MALAN.

PKE 168

MAJOOR MALAN,

EEN ZENDELING UIT DEN STAND DER OFFICIEREN.

Uit het Duitsch van VON NIEBUHR,

DOOR

J. W. P.

Witgegeven door de Halfstuivers-Vereeniging der Rijsche Lending.

AMSTERDAM
HÖVEKER & ZOON.

[ca. 1890]

MAJOOR MALAN.

Een ijverig voorstander van de zending en een trouw arbeider op haar gebied was de man, wiens naam hierboven staat te lezen. Een korte schets van zijn leven, dat waard is gekend te worden, vindt gij in de volgende bladzijden.

Charles Hamilton Malan, gestorven in 1881 te Londen, was de kleinzoon van den ook ten onzent zeer geliefden en bekenden prediker uit Genève: César Malan. Dezelfde heilige geestdrift, waarvan deze krachtige geloofsheld was vervuld, woonde ook in het hart van den kleinzoon; maar was de persoonlijkheid van den eerste krachtiger en meer beslist, die van den laatste was vrij van velerlei eenzijdigheden, die den grootvader kenmerkten. In zeker opzicht kan men van onzen Malan zeggen dat hij eenzijdig was, daar hij, evenals Zinzendorf, had kunnen uitroepen: „Ik heb maar éene liefde, Christus, ja Christus alleen.“ Zijn geheele wezen en leven was de uitdrukking, de belichaming dezer woorden: „De liefde van Christus dringt ons alzoo“ en: „Hij is daarom voor allen gestorven, opdat degenen, die leven, niet meer voor zichzelf leven, maar voor dengene, die voor hen gestorven en opgestaan is.“ Ieder, die hem aanzag: die mannelijke gestalte met het edele, ernstige en toch tevens

zoo vriendelijke gelaat; met oogen, waaruit de vrede en de liefde Gods straalden; met dien smartelijken gelaatstrek, die van menig lijden om Christus' wil getuigde — ieder, die hem zag, moest een levendigen indruk ontvangen van wat het zeggen wil, dat Christus reeds hier op aarde in ons verheerlijkt wordt.

Malan werd in 1837 te Brighton geboren, nadat zijn vader Genève verlaten had en in den dienst der Anglikaansche kerk was getreden. Reeds vroeg verloor hij zijne moeder, maar hare gebeden voor hem bleven nawerken. Haar vriendin, de vrouw van den predikant F. Chalmers in Beckenham, zorgde als eene moeder voor hem en ook de tweede vrouw zijns vaders voedde hem op met moederlijke liefde en zorg. Nog geen 17 jaar oud, trad hij in dienst bij het Engelsche leger en ging weldra naar de Krim. Bij het bestormen van Sebastopol (17 Juni 1855) werd hij door vijf kogels getroffen. Van zijne wonden hersteld keerde de jonge officier, met eer gekroond, die hij later voor schade zou rekenen, naar zijn vaderland terug. In Juli 1857 werd hij met zijn regiment naar Indië gezonden, waar de opstand der inboorlingen nog niet onderdrukt was. Voor den vijand kwam hij niet meer. In andere gestalte kwam de dood echter zeer dicht bij hem, daar velen zijner kameraden stierven tengevolge van het klimaat. Reeds voordat hij naar Indië ging, hadden de vrede en de blijdschap, die hij bij zijn afscheidsbezoek te Beckenham bij de bewoners der pastorie had waargenomen, een diepen indruk op hem gemaakt. Hij gevoelde de nietigheid van de dingen dezer wereld en zocht naar iets beters. Om een nieuw leven te kunnen leiden en God te dienen, ging hij over tot een ander regiment. Bij deze gelegenheid werd hij tot commandant bevorderd. De verantwoordelijkheid zijner nieuwe betrekking, ook ten opzichte van het geestelijk heil zijner ondergeschikten; de

pogingen, die hij in eigen kracht aanwendde om voor God te werken; de brieven zijner moederlijke vriendin, Mrs. Chalmers; het bestudeeren van den Bijbel, wat hij met ernst deed. . . . dit alles werkte daartoe mede, dat hij zijn eigen onmacht begon te gevoelen, en meer en meer de behoefte aan vrede met God in hem werd opgewekt. Eindelijk werd zijn verlangen gestild. „Ik reed“ — zoo verhaalt hij — „eens des avonds van de officierstafel naar huis, diep bedroefd daarover, dat mijn leven zoo nutteloos was voor de verheerlijking Gods en het heil der menscheid. Toen kwam mij plotseling, als een lichtstraal uit den hemel, een bijbelvers in de gedachten, dat ik aan de mijnen had voorgelezen: „Wij doolden allen als schapen; elk keerde zich zijns weegs; maar de Heer wierp de zonden van ons allen op Hem.“ Hoe, de zonden van ons allen? Dan zijn al mijne zonden, mijn verleden, tegenwoordige en toekomstige zonden, door God op Christus gelegd, dan zijn zij allen weggenomen en vergeven. Welken vreugde, welke vrede! Ik steeg af, snelde naar mijn kamer, viel voor mijnen God op de knieën, en prees en loofde Hem en den Heer Jezus Christus. Dikwerf ben ik ook nog na dien tijd door de zonde bedroefd en bekommerd geworden, maar nooit heb ik — Gode zij dank — den vrede verloren, den vrede eener vrije, volkomen, eeuwige vergeving der zonden, door het bloed van Christus.“

Van nu af, daar zijn geweten gereinigd was van de doode werken, diende hij in waarheid den levenden God, hoewel hij nog door menigen strijd heen moest, voordat hij kwam tot de volle vrijheid in Christus. Hij schrijft daarover het volgende:

„Na mijne bekering leefde ik negen jaar voort in strijd en worsteling, met de vurige begeerte om voor Christus te leven, maar toch nog meer of minder gebonden aan de wereld met haar ijdelheden en vermaken. Ik verstond nog niet, wat Gods Woord

zoo duidelijk ons schetst: den dood van mijn gevallen natuur, van het lichaam der zonde — in de Heilige Schrift „de oude mensch“ genoemd — in Christus' dood aan het kruis en de tegenwoordige, feitelijke vereeniging van den geloovige met den levenden Christus in de heerlijkheid. Wanneer men dit feit erkent, dan bevrijdt het den Christen door de kracht des Heiligen Geestes van de slavernij van zijn zondig wezen en van de banden dezer wereld. Ik was niet vrij, voordat ik dit zag. Maar toen deze heerlijke waarheid mijne ziel verlichtte, werd ik bevrijd van mijne gebondenheid aan zonde en wereld. O kostelijke, heerlijke vrijheid! Dit was inderdaad vrijheid. Hoe waren nu allerlei vragen opgelost, die mij tot nogtoe hadden ontrust en benauwd! Mag ik dit of dat wel doen? Hoeveel van mijn tijd en mijne krachten mag ik aan allerlei dwaasheid en ijdelheid besteden? Zooveel als een Christen, die met Christus de heerlijkheid Gods smaakt, daarvan weggeven kan! Heeft de apostel Paulus niet gezegd: „Ik ben met Christus gekruisigd en door Hem is mij de wereld gekruist en ik der wereld“? En ook: „Onze oude mensch is met Hem gekruist, opdat wij voortaan de zonde niet meer dienen!“ Lieve lezer, dit is niet een leer, maar een zalig, heerlijk feit, dat door Gods Woord is betuigd en dat gij, zoo gij dit Woord gelooft, evengoed hebt aan te nemen als dat van de vergeving der zonden door het dierbaar bloed van Christus. Lees, geloof en verblijd u: „God, die rijk is in barmhartigheid, door zijne groote liefde met welke Hij ons heeft liefgehad, heeft ook ons, toen wij dood waren in de zonden, met Christus levend gemaakt en heeft ons met Hem opgewekt, en met Hem in de hemelsche goederen gezet in Christus Jezus.“ Hoe heerlijk is dit „heeft“, dat van het doen van God voor ons wordt gezegd. Wij hebben hier vaststaande feiten voor ons, waarop onze zielen in

vrede en vreugde kunnen vertrouwen. „Die ons bekwaam gemaakt heeft tot het erfdeel der heiligen in het licht; die ons verlost heeft van de overheid der duisternis en overgezet heeft in het rijk van zijn geliefden Zoon, in wien wij hebben de verlossing door zijn bloed, namelijk de vergeving der zonden.“ „Wie in den Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven.“

Malan nam het in het geheel niet licht op met de zonde en droomde niet van een zondeloze volmaaktheid; integendeel, hij werd steeds meer gebracht tot ootmoed en tot kennis zijner zwakheid en zonde; maar ook werd het hem steeds duidelijker, wat hij aan zijn Heiland had, die ook hem gemaakt was „door God tot wijsheid, en tot rechtvaardigheid, en tot heiliging, en tot verlossing, opdat wie zich beroemt, zich beroeme in den Heere.“ Reeds vroeg bezielde hem een brandende begeerte, ook anderen te voeren tot Hem, die hem had zalig gemaakt. Niet alleen als de Verlosser van elk mensch was Hij hem dierbaar, maar ook als de Koning, wien door den Vader het rijk was toebetrouwd. Gedurig stond voor zijn geest het koninkrijk van Jezus Christus, zooals het zich ten slotte in heerlijkheid hier op aarde zal openbaren. IJverig doorzocht hij de Schrift om hierover meer licht te ontvangen. Alles mede gereed te maken voor de komst van dit rijk was de blijdschap zijns harten. Wanneer hij anderen de blijde boodschap des rijks kon brengen, zag hij op noch tegen den smaad, dien de belijdenis van zijn Koning hem berokkende, noch tegen lichamelijke vermoeidheid en smart.

In Indië, vervolgens in Engeland — waarheen hij in 1860 ten gevolge zijner zwakke gezondheid was verplaatst en waar hij huwde met eene dochter van den commandant Marryat, die hem na een kort, maar gelukkig huwelijk spoedig werd ontnomen — daarna in Canada, hierop, maar nu als majoor, in Singapore —

overal zocht hij het goede zaad uit te strooien. Naar Singapore werd hij van uit Hongkong verplaatst. Hij was zonder troepen derwaarts gegaan (1869) en dagelijks bezocht hij, van den 3^{den} Februari tot den 4^{den} Juni, behalve op dagen, als het schip in de een of andere haven lag, des namiddags de zieken onder de bemanning. Des avonds tusschen half zeven en acht uur predikte hij, in weerwil van de hitte en het leven, dat de machines maakten, het Evangelie aan de matrozen. Op dezen arbeid heeft hij ook vruchten mogen zien.

Even trouw was hij ook in de vervulling zijner militaire plichten, en met grooten ijver zorgde hij voor het lichamelijk welzijn zijner manschappen. In Singapore, waar door plaatselijke toestanden veel dronkenschap onder de soldaten heerschte, heeft hij allerlei pogingen in het werk gesteld om die tegen te gaan. Hij zorgde voor het aanleggen van allerlei speelplaatsen, waar zij zich konden oefenen in wapenhandel en wat dies meer zij, maar bovenal trachtte hij te voorzien in hun godsdienstige behoeften. Des Zondags hield hij de Anglikaansche godsdienstoefening en bezocht de zieken; daarop leidde hij de zondagsschool voor de kinderen der — gedeeltelijk gehuwde — soldaten, waarbij een korporaal hem hielp; voorts onderwees hij de vrouwen der soldaten, nam deel aan de presbyteriaansche godsdienstoefening, door een zendeling gehouden, en las des avonds met eenige Chinesesche meisjes de Schrift. Des Woensdags hield hij eene bijbellezing en des Vrijdags bezocht hij eene vergadering, die in de stad gehouden werd. Tot deze ingespannen werkzaamheid kreeg hij kracht, door zich telkens weder te verdiepen in Gods Woord.

Hier, in Singapore, schijnt hij voor het eerst in nadere aanraking te zijn gekomen met den zendingsarbeid onder de heidenen. Hij gewaagt tenminste van de blijdschap, welke hem de broeder-

lijke gemeenschap met bekeerde Chineezzen, die hij hier leerde kennen, verschaftte.

Hij trad in een nog inniger betrekking tot de zending onder de heidenen, toen hij verplaatst was naar de oostkust van Zuid-Afrika. Zij nam hem toen geheel en al in beslag. In den tijd tusschen 3 en 30 Januari 1872 bereisde hij, uitgaande van King Williamstown in Britsch Kaffraria, het zendingsgebied tusschen de Buffalo-, Keien Basheerivier, te paard, en overal legde hij getuigenis af voor zijnen Heer. In April 1872 bezocht hij de scholen voor inboorlingen te Lovedale en Healdtown, ten westen van de Buffalorivier. Zijne reisbeschrijving gaf hij uit in Londen 1872: „Rides in the Mission Field of South Africa.” Kort tevoren had hij van het legerhoofd eene mededeeling ontvangen, waarin deze zich uitsprak tegen zijn evangelisatiearbeid onder zijne manschappen. Hij besloot daarom zijn ontslag te nemen en zich geheel aan de zending te wijden. Voordat hij zijn post verliet, inspecteerde luitenant-generaal Hay zijne troepen en toen bleek het, hoe ongerechtvaardigd het vooroordeel was, dat zijn evangelisatiearbeid een nadeeligen invloed op zijn militaire plichten uitoefende, daar de discipline, de gezondheid en ook de financiële toestand van zijne troepen uitstekend waren. De generaal wilde nu wel, dat hij zijn ontslag zou intrekken, maar zijn besluit stond vast.

Thans wilde hij voor eenigen tijd den zendingspost Mbulu in Finguland waarnemen, om den daar geplaatsten zendeling in de gelegenheid te stellen tijdelijk naar zijn vaderland terug te keeren. Vooraf ging hij echter zelf nog eens naar Engeland terug. In 1874 scheepte hij zich — hoewel zeer zwak — weder in naar Afrika, waar hij tot elken prijs getuige van het Evangelie zijn wilde. Hij bleef aldaar tot 1876. Hij werkte vooral onder de Fingoe's en Galeka's, maar beperkte zich niet tot een bepaald

arbeidsgebied. Gaarne zocht hij ook zijne medearbeiders op om hen te sterken en ook op hunne posten het Woord des levens te verkondigen. Zijne reis te paard door Bassutoland en Natal, die van het begin van November 1874 tot het einde van Maart 1875 duurde, heeft hij in zijn boek: „South-African Missions“, Londen, 1876, beschreven. Hij bezocht op deze reis achtereenvolgens alle zendingsposten van het Parijsche genootschap en liet overal gezegende herinneringen achter. Hij, de afstammeling van een familie, die ter wille van het geloof uit Frankrijk verdreven was, voelde zich bijzonder aangetrokken tot de Fransche zendelingen, vooral omdat dezen niet zoo goed worden ondersteund door hun vaderland als de Engelschen.

Maar toch stelde hij ook zeer veel belang in de Duitsche zendelingen, die zich in een dergelijke ongunstige positie bevonden. Op zijne terugreis kwam hij te Emmaus bij den Drakenberg met sommigen hunner samen. Nadat hij had medegedeeld, dat op dien dag juist het huwelijk van den daar geposteerden zendeling gesloten was, schreef hij het volgende :

„Ik zou mij anders bij zulk eene gelegenheid niet hebben ingedrongen in eenig huis, maar nu kon ik het niet vermijden en daar ik reisde in den naam des Heeren, wist ik, dat ik welkom zou zijn. Zijt gij ooit een ongenooide gast geweest bij een bruiloftsmaal? Hebt gij ooit, zonder uitgenoodigd te zijn, eene plaats gekregen naast de bruid bij een huwelijksfeest? Deze blijdschap, deze eer zijn mij dien avond bereid door den Heer en zijne knechten. En ik genoot ze volop, omdat ik daarin eene gebedsverhooring zag. In den laatsten tijd had ik veel voor de Duitsche zendelingen gebeden en nu voerde de Heere mij plotseling temidden van een groote schaar van hen bij een groote feestelijkheid. Het is niet onbescheiden om mijne medechristenen een blik te doen slaan in de vroolijkheid van dien avond.

Ik was omgeven door broeders en zusters, die van de toekomst en het rijk van onzen Heer Jezus Christus spraken, terwijl bruid en bruidegom aan de piano zaten en tezamen geestelijke liederen zongen; in het koor zongen wij allen mede. Allen, vader en moeder der bruid, zijzelven en alle gasten, verwelkomden mij zeer hartelijk, en terwijl ik daarover verbaasd was, dat ik mij zoo geheel thuisgevoelde bij een zoo onverwachte feestelijke gelegenheid, dacht ik: Zoo zal het mij zijn, als al mijne reizen ten einde zijn en ik mij met de heiligen aan tafel zet in het rijk des Heeren."

Ten zeerste drong hij daarop aan, dat men den arbeid der zending door een gemeenschappelijk gebed om den zegen des Heiligen Geestes opdragen zou aan den Heere, van wien alle zegen komt. Hij richtte daartoe een gebedsbond op onder vele Zuid-Afrikaansche zendelingen en zendingsvrienden; zij, die zich daarbij aansloten, vonden en vinden elkander nog steeds elken Zaterdagavond in den geest voor den troon der genade. Zeer getrouw hield hij aan deze vereeniging in den gebede vast, ook toen hij weder naar Europa was teruggekeerd; elken Zaterdagavond herdacht hij in den gebede zijn vroegere medearbeiders en hun werk. Een Engelschman, die later Zuid-Afrika bezocht, kon, toen hij terugkeerde, getuigen, dat er nauwelijks één dag voorbijgegaan was, waarop hij niet had gehoord van den een of ander, voor wien majoor Malan tot zegen was geweest. Menigmaal hadden allerlei menschen hem verhaald, hoe zij door hem er het eerst toe gebracht waren hun Bijbel te lezen. Ook schreef men de eensgezindheid onder de verschillende kerkelijke genootschappen toe aan zijn invloed.

In den zomer van 1876 keerde hij naar Europa terug en bracht een deel van den volgenden zomer in Frankrijk door, om aldaar belangstelling in de zaak der zending onder de Bassuto's

te wekken. In den winter van 1877/78 trachtte hij in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika een nieuwen ijver te wekken voor de Amerikaansche zending in Zuid-Afrika. Afrika bleef het werelddeel, welks heil hem het meest ter harte ging, hoewel hij voor alles, wat de zaak zijns Heeren betrof, een warm hart, een geopend oog en een milde hand had. Vooral van groot belang scheen het hem te zijn, de inboorlingen onder opzicht der zendelingen op te leiden tot den zendingsarbeid onder hunne land- en volksgenooten; hierdoor, meende hij, zou ook het binnenland beter worden ontsloten.

„De werkelijk bekeerde Afrikaan“, zoo schrijft hij ergens, „heeft zijn onwetende landgenooten lief, heeft medelijden met hen, is zeer bereidvaardig om mede te helpen hen te onder-richten, heeft een bijna onverstoorbaar geduld en een groote lichamelijke kracht om vermoeienissen te verduren. Deze eigenschappen van hart en lichaam zijn een niet genoeg te waardeeren hulpmiddel voor den blanken broeder, die de zwarten uit hunne vernedering en uit hun ellende redden wil.“

Door zijne medewerking kwam in Londen de „Native African Missions Aid Association“ bijeen (tot het uit negen leden bestaande hoofdbestuur behoorden, behalve Malan, wat zeer eigenaardig is, nog vijf officieren) „tot bevordering van de evangelisatie van Midden-Afrika door bijdragen tot ondersteuning van inlandsche helpers, onder toezicht van ervaren zendelingen uit Protestantsche genootschappen, die aldaar arbeiden.“ Hij was zelf de ziel van dit genootschap; als secretaris er van gaf hij het — ook na zijn dood nog voortbestaande — driemaandelijksche tijdschrift „Africa“ uit (sedert Januari 1880). Hoewel hij naar Engelschen maatstaf niet rijk was, was hij toch steeds bereid ook met zijn vermogen de zaak te steunen. Op zijne kosten

liet hij een zendingshuis en eene kapel bouwen in het land der Galeka's en zond hij twee arbeiders van Engeland uit. De wensch zijns harten was in den winter van 1881/82 zelf weder naar Afrika te gaan om eene schaar inlandsche Christenen in de binnenlanden te brengen. Maar zijn Heer had iets anders met hem voor. In Januari 1881 had hij nog deelgenomen aan de pogingen om vrede te sluiten met de Bassuto's, en had hij een deputatie van Fransche zendelingen, die aan den minister van koloniën een verzoekschrift dienaangaande wilden indienen, geholpen, maar in de lente openbaarde zich een tongkanker bij hem, die weldra zijn dood bewerkte. Het is merkwaardig dat hij, wiens tong geheel en al gewijd was aan den dienst des Heeren, juist aan dit lid moest lijden. Zijn zware ziekte diende tot verheerlijking Gods, die hem volkomen overgave en geduld schonk en hem rijkelijk den troost des Heilands en de liefde der broederen deed ondervinden. De prikkel des lijdens was voor hem weggenomen, hoewel het hem niet bespaard bleef, uit den kelk der smart te drinken. Kort voor zijn sterven schreef hij, daar hij niet meer spreken kon, op de vraag, of hij veel pijn leed, op een stukje papier: „Ik mag niet van lijden spreken, ik word er over heen gedragen.“ Later schreef hij aan Mrs. Chalmers: „Ik bemerk nu, dat het „dal“ (Ps. XXIII : 4) geen speelplaats is. Maar ik had een heerlijken middag met den Vader en onzen Heer Jezus Christus; ik heb Hem in Gethsémáné gezien en zijn gebed geleerd. Ik heb gebeden om versterking door den Heiligen Geest en ik ben versterkt. Mijn angstige, zorgende gedachten maken het mij moeielijk; maar ik vertrouw, dat mij geloof zal worden gegeven, om dag op dag te vertrouwen, zooals het ook u is geschonken in uw lijden en uw ziekte. Ik dank u, lieve moeder, voor uwen tekst. Ja, de liefde is zijn banier voor mij.“

Zoo ging hij naar huis. „Zalig zijn de dooden, die in den Heer sterven van nu aan; ja, zegt de Geest, opdat zij rusten van hunnen arbeid; want hunne werken volgen hen.“

Een uittreksel uit het laatste hoofdstuk van Malans „South-Africa Missions“ volgt nu nog.

„Het was een heete strijd voor de voorposten van het Engelsche leger bij Inkerman, den 5den November 1854. Zij moesten standhouden tegenover de troepen van den vijand, totdat er hulp uit de legerplaats kwam. Eindelijk kwam zij. Toen de troepen hunne stelling innamen, beval een der officieren, die over de tirailleurs het bevel voerde, aan zijn hoornblazer, het teeken tot den terugtocht te blazen, opdat de voorposten zich terugtrekken zouden. De hoornblazer zette zijn hoorn aan den mond, keerde zich naar de langzaam voortrukkende regimenten en blies zóo hard, dat het geknetter van het geweervuur bijna niet meer werd gehoord, het teeken tot het vooruitrukken. „Ik beval u den terugtocht te blazen,“ zeide de officier. „Ik weet het, luitenant,“ antwoordde de hoornblazer, „maar ik kan niet anders;“ en nogmaals keerde hij zich naar de vooruitrukkende troepen en blies met groote kracht het teeken om voort te rukken. De officier had gelijk volgens krijgsgebruik, maar de God der legerscharen bestuurdde het hart des hoornblazers. Het signaal tot den terugtocht zou het vooruitrukkende leger hebben ontmoedigd. De vroolijke toon van het teeken om vooruit te rukken gaf elken soldaat, die het hoorde, nieuwen moed. De linie der tirailleurs kon toch niet vooruitrukken, omdat de vijand te krachtig was, en het niet opvolgen van het bevel schaadde niet.

De voorposten van het leger des grooten Konings, die zich in een lange keten over de geheele aarde uitbreiden, hebben nu

ook een zwaren strijd. Afrika in het midden, Amerika en China met de daarbij liggende eilanden aan de flanken, zijn de deelen van het slagveld, waarop de pogingen om grond te veroveren het grootst zijn. Ook op veel andere plaatsen is de strijd hevig. Begeerig zien de oogen der tirailleurs nu en dan naar de legerplaatsen in Groot-Brittannië, Europa en Amerika, of er geen hulp en versterking komt. Velen, die zich Christenen noemen en belijden te gelooven in God en in Christus, zouden aan de voorposten of het signaal om te wachten of dat om terug te gaan willen geven, terwijl zij tevens openlijk zeggen, dat het nutteloos is, onderstand te zenden. Ik ben een van de hoornblazers in het leger des Konings; daarom zet ik ten aanschouwe van allen, die op zoodanige wijze zijn woord en zijne macht verloochenen, den hoorn, dien Hij mij gegeven heeft, aan den mond. O, dat deze pen een geluid kon laten weerklinken als de bazuin van den aartsengel! Ik zou het „Voorwaarts!“ zoo luide blazen, dat ik het dak van elke kerk en van elk Christelijk huis in Groot-Brittannië, Europa en Amerika zou doen dreunen door het geroep: „Voorwaarts, voorwaarts, voorwaarts!“

Waarom dat talmen in het uitzenden van versterkingen? De fout schuilt niet bij den veldheer. Hij heeft het bevel tot voorwaarts rukken reeds vóór 1800 jaar gegeven en ziet nu van zijn heiligen berg af, hoe zijne generaals, hoofdlieden en soldaten zijn bevel uitvoeren. Het was het donkerste oogenblik in den geheelen veldtocht op het schiereiland (Spanje), toen aan den hertog van Wellington werd bericht, dat na een hardnekkigen strijd de storm op Bajadoz was mislukt. „Bajadoz moet genomen worden!“ was het eenige, wat hij zeide. Het was genoeg voor zijne officieren en soldaten. Een der laatsten wierp zich op het ontblootte zwaard van een Spanjaard, om zijn kameraad den weg over zijn lijk te banen. De plaats werd

ingenomen. „Het Evangelie van het koninkrijk moet gepredikt worden in de gheele wereld!“ Zoo heeft onze veldheer gesproken. Is dat niet genoeg voor zijne soldaten? Wat is hierop te antwoorden? Wat Afrika betreft, David Livingstone heeft zijn lichaam geworpen op de vijanden, die den toegang tot de citadel van dit groote werelddeel beletten, en heeft een weg gebaad voor allen, die hem kunnen volgen. Anderen hebben andere wegen in andere gedeelten van de vijandelijke vesting geopend; en zijn zij gevallen in den strijd van man tegen man, zij hebben hun leven voor Christus hun Heere niet tevergeefs geofferd.

Onze groote Koning heeft het bevel tot het voorwaartsrukken gegeven. Vanwaar het talmen? Men neme het een soldaat, die jarenlang de zendingszaak heeft bestudeerd, niet kwalijk, wanneer hij openhartig zijne meening uitspreekt.

De kerk vraagt en de wereld spreekt het na: „Vanwaar het gebrek aan zendelingen?“ „Zie, ik heb het u tevoren gezegd,“ spreekt de Heer der heerlijkheid; „de ongerechtigheid zal de overhand nemen en de liefde zal bij velen verkoelen.“ Zoo moet het geschieden. Zalig zijn degenen, die trouw zijn tot het einde. Maar letten wij eens op de oorzaken dezer koude. Het is t e n e e r s t e : ongelooft aan het welslagen der zending; en dit is niets anders dan ongelooft aan den Heer Jezus Christus. T e n t w e e d e : de weelderigheid en toegevendheid tegenover zichzelf in de kerk en bij de opvoeding van hen, die evangeliedienaar moeten worden. T e n d e r d e : de feitelijke verloochening van den Heiligen Geest, als den in iederen geloovige wonenden God, die machtig is in en door hem den volkomen wil Gods te willen en te volbrengen.

De Heer Jezus Christus heeft ons niet verlaten, en zijn gemeente en zijn volk hebben geen recht te gelooven, dat Hij zijne beloften en zijn woord niet zal houden, wanneer hij iemand

uitzendt om dat woord te verkondigen. Ik vertrouw daarop, dat ook het getuigenis van dit boek door Hem zal worden gebruikt om bij velen de duisternis en den twijfel hierover te doen verdwijnen. Wat Hij door de weinige zendelingen uit Frankrijks kerk heeft gedaan onder de Bassuto-stammen, dat heeft hij ook gedaan in veel andere landen en volkeren. Wat is het beste bewijs daarvan, dat er leven is in een gemeente? Niet waar, dat zij daarnaar tracht, dat het Evangelie wordt uitgebreid, zoowel binnen als buiten haar land; dat mannen en vrouwen uit haar midden bereid zijn hun leven te wagen, om het Evangelie derwaarts te brengen, waar het nog nooit gepredikt is! Als dit zoo is, dan is de Fransche en Amerikaansche, ja, elke andere zending in Zuid-Afrika geen mislukte onderneming geweest. Bloeiende gemeenten zijn er gesticht. De Heilige Geest heeft getoond, dat Hij in dat deel van Afrika met kracht woning heeft gemaakt.

In het belang der Fransche zending ben ik begonnen te schrijven en met blijdschap kan ik nu zeggen, dat de Heer de harten zijner kinderen onder de Bassuto's bewogen heeft om zich aan te bieden als zendboden voor de verder wonende stammen. Gedurende mijn bezoek van de gemeenten der Bassuto's had ik het voorrecht met twee hunner evangelisten kennis te maken, met Asser in Morija en met Jesaja in Beroea.

Reeds de geschiedenis van hun arbeid onder de heidensche stammen zal laten zien, of de Heer Jezus de inlandsche Christenen van Afrika aan hun lot overlaat of niet. Jesaja ging het eerst uit. Hij was de zoon van een der aanzienlijkste hoofden en een gunsteling van Moschech, den eersten bekeerling in de gemeente te Beroea, waarbij hij zich in 1843 aansloot. In het jaar 1864 zond de stam der Monkopani's, die zeer ver van Bassutoland verwijderd woont, tot de Fransche zending en vroeg om leeraren. Geen der broeders uit Frankrijk kon komen. Toen wendde zich

de heer Maitin tot de gemeente van Thaba-Bosio en vroeg: „Wil niet een Christen uit uw midden heengaan naar het volk der Monkopani's en hun mededeelen, dat wij hen niet vergeten?“ Dien avond kwam Jesaja tot den heer Maitin en zeide, dat hij wel wilde gaan. Hij nam zijn familie mede. Bij het eerste heidensche hoofd gekomen, vroeg hij hem verlof om te mogen prediken. De lieden kwamen in grooten getale op. Des avonds kwam een jonge man tot hem en zeide: „Ik ben een Christen.“ Hij had het Woord des levens in het land der Bassuto's gehoord, maar schaamde zich voor de belijdenis van den Christus. Den volgenden dag preekte Jesaja weder en zeide ten slotte: „Hier is een man, die u heeft vermoord. Hij kende het Evangelie, maar heeft zich dat geschaamd. Daarom is hij een moorde-naar!“ Toen haalde hij een Nieuw Testament met de Psalmen voor den dag en vroeg, wie leeren wilde. Velen waren bereid. Hij vroeg den jongen man dagelijks onderwijs te geven en een ure des gebeds te houden, wat door dezen werd gedaan; en zoo werd er een gemeente van Christus gesticht temidden van een heidenschen stam. Hij reisde verder. Eenige dagen later kwam de jonge man en vroeg om meer boeken, daar er nog meer waren, die leeren wilden. Toen ging Jesaja tot het hoofd van den stam der Monkopani's, zeggende, dat hij door de Fransche zendelingen gezonden was. Deze had een dertigtal jonge lieden uitgezocht, om onderwezen te worden. Jesaja liet hun de keuze tusschen het leeren van een handwerk of het lezen van Gods Woord. Acht en twintig wenschten Gods Woord te leeren lezen. Hij opende dadelijk eene school en hield dagelijks een ure des gebeds. Een oude vrouw, die in de nabijheid der school eene hut had en reeds jarenlang lam was geweest, hoorde het Woord en tot aller verbazing begon zij weldra de bijeenkomsten te bezoeken. De heidener zeiden: „Is niet Jesaja's God de ware

God?" De Heer zegende Jesaja op menigerlei wijze en verhoorde genadiglijk zijne gebeden. Op zekeren dag kwam een oud man uit een naburig dorp op een os aangereden. Hij zeide: „Ik hoor, dat men hier van God spreekt. Ik ben gekomen om van Hem te hooren, daar ik Hem wensch te zien." De oude man werd bekeerd. In dien tijd kwamen er ook eenige afvalligen, die in de kolonie geweest waren, en stelden aan het hoofd van den stam het Evangelie voor in het allerongunstigst licht. Er ontstond eene vervolging, maar niet voordat vijf en twintig zielen uit dezen stam tot eene gemeente vereenigd waren. Jesaja moest vertrekken, daar het hoofd hem onderstand weigerde. De bekeerden gingen met hem mede. Op de plaats, waar hij het eerst gepredikt had, vond hij een Duitschen zendeling. De jonge man was standvastig gebleven en een gemeente was ontstaan, waarbij zich ook de vijf en twintig leden uit den stam der Monkopani's aansloten. Jesaja ging voort het Evangelie onder de inboorlingen van den Vrijstaat te prediken, totdat de oorlog tusschen de Bassuto's en de Boeren, die toen was uitgebroken, ten einde was en keerde daarna terug naar het land der Bassuto's.

Nog opwekkender is de reis, door Asser in lateren tijd ondernemen om het land ten noorden van Limpopo te onderzoeken en het Evangelie te prediken. Asser verliet den zendingspost van den heer Hofmeijer uit de Nederlandsch-Gereformeerde kerk in de nabijheid van Zoutpansberg in Noord-Transvaal met eenige makkers in Mei 1874. Allerlei moeielijkheden, als ziekten en anderszins, bemoeilijkten hun weg, en wanneer Asser hun geloof en hun moed niet staande had gehouden, dan zouden de anderen zijn omgekeerd. Hij zeide hun, dat deze beletselen van den booze kwamen, maar dat de Heer Jezus met hen was en zeker hunne reis zou zegenen. Na een opmerkelijke redding

uit doodsgevaar reisde hij tot den stam der Baniai. Dezen hebben eene overlevering, „dat een hunner hoofden gestorven en van de dooden opgestaan is; zij wachten op hem, daar hij wederkomt, maar weten zijnen naam niet.“ Asser zeide hun, dat het de Heer Jezus was, van wien hunne vaders hadden gehoord. Die hoofden waren bereid de prediking van het Evangelie toe te laten en wezen plaatsen aan voor zendingsstations. Zij wachten op predikers van het kruis. Verderop woont een andere groote stam, die tot de meest ontwikkelde stammen van Afrika behoort, nl. de stam der Maschona's. Dezen kon Asser niet bezoeken. Na een langen, moeielijken tocht keerde Asser in het land der Bassuto's terug en sprak aldus: „Toen wij terugkeerden, kwamen mij tranen in de oogen. Ik had wel gewild, dat ik mijn rechterarm had kunnen afhouden en in een zending veranderen en dat ik zoo ook had kunnen doen met mijn linkerarm, met mijn beide beenen en met mijn hoofd.“ Kort daarop bezocht Asser de gemeenten in het land der Bassuto's en spoorde hen aan alle krachten in te spannen om het Evangelie ook aan deze verwijderde stammen te zenden. „Hebt gij dan geen medelijden met deze volkeren, nu gij ziet, dat zij in den doodslap liggen? Wilt gij hen werkelijk laten sterven? Christenen, doet uwe oogen toch open, de nacht is voorbijgegaan, het is nu middag geworden. Gij hebt het brood des Evangelies nu lang genoeg gegeten; gij zijt verzadigd. Andere volkeren verlangen naar dit brood. Staat op, gaat tot hen. Verkondigt hun, wat de Heer Jezus voor hen heeft gedaan; gij, die tot nutte rustig hebt gezeten aan zijn disch en de beste spijzen hebt genoten; gij, wien Jezus alle zonden vergeven heeft; gij, die uw Heiland gevonden hebt; staat toch op en gaat tot hen, die nog niet kennen de beloften des eeuwigen levens, welke u zijn geworden.“

Zijne roepstem is niet tevergeefs geweest. Zijn voorbeeld heeft anderen opgewekt. De Heer heeft door zijn Geest gewerkt onder degenen, die zich voorbereidden voor het predikambt, en op één na zijn zij allen bereid derwaarts te gaan, waarheen de Heer hen roept. Sommigen zullen vóór het einde van dit jaar (1875) met Asser medegaan om den naam des Heeren aan de Baniai te prediken.

Overal in Zuid-Afrika wordt de roepstem „Voorwaarts!“ gehoord; inlandsche Christenen, die de taal der Zoeloe's spreken, staan gereed om met de prediking des Evangelies overal heen te gaan. Wat zeggen nu de zendingscomité's, wat de schatmeesters in de kerken van Amerika en Europa?

De tijd is gekomen, dat de kerk van Christus met ernst haar plicht moet doen en het koninkrijk van den Heer Jezus Christus over de geheele aarde moet verbreiden. De Heer is machtig. Wat Hij gedaan heeft in Europa en Amerika, kan Hij ook doen in Azië en Afrika. Hiertoe is gebed noodig en inspanning van alle krachten! Om te kunnen arbeiden onder stammen, aan wie de naam des Heeren nog nooit is gepredikt, heeft men mannen en middelen noodig.

Wat de mannen aangaat — ik zie er geen bezwaar in, dat de kerk in Afrika het voorbeeld volgt van den Heer bij de verkiezing zijner apostelen. Zijn er geen mannen, die de beschaving van een Paulus bezitten, dan zijn er toch velen, die de ontwikkeling hebben van een Johannes en een Petrus en die hun taak evengoed vervullen kunnen, wanneer zij slechts ootmoedig, vol geloof en liefde zijn. In de beschaving, die bij het hooger onderwijs wordt medegedeeld, zijn allerlei elementen, die met den Geest van Christus strijden. De begeerte om anderen te overtreffen en een eerste plaats te bekleeden strijdt met de leer van Hem, die liefde en kinderlijk ootmoed de grootste voorrechten noemde,

ook voor de zijnen. Kennis en beschaving veracht ik niet, maar ik geloof, dat elk ervaren zendeling mij dit zal toestemmen, dat ootmoed, liefde en geduld aan de prediking van het Evangelie onder de onwetende heidenen van Afrika meer bevorderlijk is dan eenige menschelijke beschaving.

Wat de middelen aangaat — ook deze ontbreken in de kerk van Christus niet. Wanneer men hoort, wat de Christenen in Engeland en Amerika doen voor hunne bedehuizen, welke sommen zij besteden aan hun eigen huizen en de versiering daarvan, dan weet men ook, dat de Heer de middelen om zijn Evangelie te verbreiden in de handen zijner kerk gegeven heeft. Maar de zijnen besteden hun geld voor zichzelve, aan weelde en sieraad, inplaats van aan zijn werk op aarde.

Het is niet te loochenen, dat zendelingen en zendingsgenootschappen bij hunne pogingen om aan de volkeren van Afrika het Evangelie te brengen evengoed fouten hebben begaan als ergens elders. Dat de Fransche zending daar zulke rijke vruchten heeft gedragen is vooral daaraan te danken, dat zij al haar krachten geconcentreerd heeft op één stam, en wel vóordat deze de nadeelige gevolgen van de beschaving der blanken had gezien. Andere zendingsgenootschappen hebben zendingsposten gesticht onder verschillende stammen van Zuid-Afrika, inplaats van al hun kracht op één stam te concentreren. Zoo vindt men nu bij verschillende stammen allerlei zendelingen en zendingsposten in hopelooze verwarring: Wesleyanen, Congregationalisten, Presbyterianen, Anglicanen enz. Dat dit het werk der zending zeer benadeelt spreekt vanzelf. Eene overeenkomst tusschen de verschillende zendingsgenootschappen is dan ook ten zeerste gewenscht, wanneer men het binnenland van Afrika in bezit gaat nemen. Er is voor allen plaats genoeg, en de een behoeft zich niet in te dringen in het werk van den ander.

Hoe verder het arbeidsveld van het eene genootschap van dat van het andere verwijderd is, des te beter zal het zijn voor de prediking van het Evangelie, des te gemakkelijker en spoediger zal het overal worden gehoord.

De kerk van Christus had uit den langdurigen arbeid van Livingstone en uit het menigmaal zoo spoedig einde van den arbeid veler ijverige mannen in het gevaarlijk klimaat van Oosten West-Afrika deze leering moeten trekken, dat het vóór alle dingen geraden is lieden uit te zenden, die reeds geacclimatiseerd en met het karakter en de gewoonten der Afrikanen bekend zijn. Komt de tijd, dat de kennis van den naam des Heeren moet worden uitgebreid in Midden-Afrika en is het klimaat van dien aard, dat Europeërs aldaar geen te groote inspanningen kunnen verdragen, dan is het blijkbaar des Heeren wil, dat de Afrikaansche Christenen zelve, de kinderen des lands, die uit het heidendom gebracht zijn tot het koninkrijk Gods, het leeuwenaandeel in dezen arbeid zullen hebben. Ja, de tijd is gekomen, dat de zendingsarbeid in Afrika door de inlandsche Christenen moet worden aanvaard. De gemeenten van Zuid-Afrika moeten bereid zijn hun beste lieden uit te zenden. Een gemeente, die niemand uitzendt, moet als een mislukte stichting worden beschouwd, en haar zending kan zijn arbeid een vergeefschen arbeid noemen. Uit de berichten over Jesaja en Asser kan men echter zien, dat er inlandsche Christenen zijn, bereid om in den naam des Heeren uit te gaan. Anderen ken ik ook. En ik twijfel er niet aan of — wanneer men namelijk de eer en den plicht van dit groote werk op geschikte wijze aan de inlandsche gemeenten op het hart drukt — er zullen nog genoeg getrouwe mannen worden gevonden, bereid om te helpen bij de evangelisatie van Midden-Afrika. Gedurende mijne reis zeide ik dikwijls tot de ge-

meenten, dat dit werk hun plicht is en dat zij bereid moeten zijn om vaderland en vrienden te verlaten en den naam des Heilands te brengen tot de stammen, die in het binnenland wonen.

Voordat ik eindig, moet ik ook nog iets mededeelen van den grooten zegen, dien ook mijne reis — Gode zij dank! — heeft gehad. Ik zal allerlei brieven mededeelen, die ik uit het land der Bassuto's en uit andere plaatsen heb ontvangen, omdat deze brieven duidelijk laten zien, dat zulke bezoeken voor de overal verspreid wonende zendelingen rijke bronnen van zegen zijn, en dat deze bezoeken meer door Christenen moesten worden gebracht, om de trouwe dienaars des Heeren te verblijden en te verkwikken, die om zijnentwil in vreemde landen en dikwerf in een eenzame omgeving, door heidenen omringd, leven. Een lieve broeder uit het land der Bassuto's schrijft het volgende: „De uitwerking, die uw kort oponthoud bij de gemeenten in het land der Bassuto's gehad heeft, is, Gode zij dank, van dien aard, dat ik u wel zou willen verplichten geheel Zuid-Afrika te bereizen. De heer Sommerville is naar Indië gegaan om het te doen, maar het is niet waarschijnlijk, dat iemand er aan denken zal tot hetzelfde doel naar Zuid-Afrika te komen.“ Het volgende schreef mijn geliefde oudere broeder James Aillison, die nu reeds tehuis is, uit Impolveni in Natal: „Het is eene verkwikking voor de zendelingen, die tengevolge hunner positie het genot van de zich uitende gemeenschap der heiligen missen moeten, te ervaren, dat de Christenheid hen niet vergeet. Zelfs Paulus werd door Titus' aankomst in den geest verkwikt en getroost. Dat is het gevolg geweest van uw bezoek in Natal. Het heeft den Heer behaagd de harten van velen zijner kinderen door u te doen troosten en versterken. Hij was met u. Hem zij alle prijs en eer! Sedert gij ons verlaten hebt, heb

ik een zeer belangrijk boek gelezen, het „Bericht van de algemeene Zendingsconferentie in Allahabad, 1872/73,“ waarin op de gezegende vruchten van zulke bezoeken wordt gewezen. Hierdoor is het genootschap van de Amerikaansch-bisschoppelijk-methodistische zending er toe gebracht één zendeling uitsluitend daartoe aan te stellen, dat hij op gezette tijden bezoeken aflegt.“

Nog meer dan deze brieven stemmen allerlei herinneringen mij dankbaar jegens den Heer; herinneringen daaraan, hoe ik menigmaal op het gelaat dezer alleen staande, vermoeide broeders, die ik naar mijn vermogen met de liefde des Heeren en den troost zijns Woords mocht steunen, een blijden lach of vreugdetranen komen zag. Ik dank den Heer daarvoor, dat Hij mij op bijzondere wijze tot dit werk heeft voorbereid, daar Hij mij, toen ik te London was, de onderwijzing van een ouden zeekapitein deed genieten, die mij, over den Bijbel sprekende, zeide: „Lieve broeder, sedert vijftig jaar heb ik geen ander boek bestudeerd dan dit.“ Het onderwijs, dat ik van hem ontving, was bijzonder zegenrijk voor mijn eigen ziel en heeft door de kracht des Heiligen Geestes aan zeer veel zielen in Afrika nieuwe levenskracht en nieuwen levensmoed gegeven.

Ook van de inlandsche Christenen aller plaatsen ontving ik brieven over den zegen, dien zij door mijn bezoek hadden ontvangen. Toen ik van Morija vertrokken was, schreven alle jonge mannen uit het seminarie mij, om mij te danken voor mijn onderwijs in het Woord Gods. Elken avond behandelde ik met hen een deel van het leven van David. Den laatsten avond stond ik stil bij de belofte: „De leeraars zullen lichten als des hemels glans en die velen tot gerechtigheid geleid hebben als de sterren altoos en eeuwiglijk!“ en spoorde hen aan om toch den dienst des Heeren Jezus te kiezen en de prediking van het Evangelie, wat het ook kosten moest. Uit vele neem

ik den brief van den getrouwen Asser. Hij schrijft: „Lieve zendeling, ik verblijd mij om uwentwil en ben zeer dankbaar voor de hulp, die gij ons hebt gegeven. Gij hebt ons versterkt door het Woord Gods, dat uit uwen mond tot ons is gekomen. Wij bidden, dat God u begeleide, waar gij ook gaat, dat Hij u door het Woord vele kinderen schenke, die Jezus in den hemel prijzen. Voorts, dat Hij door uwe reis ook lieden opwekke om op te treden en voor den Heer te leven. Wanneer gij komt bij uw eigen kudde, denk dan ook aan onze school; bid voor haar, opdat zij voor Jezus moge leven. Groot de verschillende gemeenten, die gij bezoeken zult, van ons; groot ook de bewoners van uw dorp. Vaarwel! Ik ben Asser.“

De voorposten van het leger des Konings, dat over de geheele aarde is opgesteld, wachten op versterking en ondersteuning, voordat zij het land van den vijand binnentrekken. Wij zien nu niet op de generaals en de hoofdlieden in Europa en Amerika, maar wij zien op onzen Koning, overeenkomstig zijn bevel, en bidden Hem, dat Hij die zende. Wij bidden Hem ook, dat Hij de bewaarders zijner schatkamers tot rijke gaven opwekke, want de kosten tot den oorlog zijn groot. Denkt niet, dat wij te uwen opzichte bovenmate ontrust zijn; dit is in 't geheel niet zoo, want onze Koning zorgt er voor, dat wij het niet zijn. Zijn Woord wekt ons op; de blijdschap in Hem sterkt ons. Zijne kracht bewaart ons; zijne beloften dragen ons. Wij roepen elkander, wanneer wij in het gewoel van den strijd elkander voorbijgaan, toe: „Verblijdt u in den Heer te allen tijde en wederom zeg ik u: Verblijdt u.“

Hier is een brief van Stephanus Hofmeijer, die met zijne vrouw alleen onder de heidenen ten noorden van Transvaal woont: „Ik was zeer verblijd, toen Asser met Simon van den stam der Baniai terugkeerde, maar volstrekt niet verbaasd. Zoo-

als een vrome zuster eens opmerkte: „Het is juist iets voor hem.“ De wereld zal zeggen: „Wat hebt gij aan al uw moeite?“ Maar wij kunnen ons verblijden in het geloof, wanneer wij ergens slechts de voetstappen zien van den Koning der koningen; want bij Hem is strijden en overwinnen één en hetzelfde. Hij kan naar waarheid zeggen: „Ik kwam, ik zag, ik overwon.“ Ik ben er blijde over, dat de Heer handelt, zooals Hij doet. Hij zendt een paar inboorlingen, nog niet lang geleden heidenen, en verkrijgt door hen, wat de groote koningen der aarde door vuurwapenen niet kunnen verkrijgen: de bewilliging van machtige heidenen, dat men komt en hunne afgoden bestrijdt in hunne omgeving. Hoe knerst de booze met de tanden! Gaarne zeg ik den heidenen, dat wij de geheele wereld zonder geweren kunnen veroveren. Wij zijn uitgezonden door den Koning der koningen. Wij hebben reeds veel meer gedaan dan vuurwapenen, en nog betrekken wij de winterkwartieren niet. Mochten wij allen slechts met de zendelingen geestelijke strijders zijn en ons leden voelen van het groote leger. Hoe spoedig zouden wij de heidenen brengen aan de voeten van Immanuel!“

En nu stilte! De tijd des gebeds is aangebroken. De Heer is in zijn heiligen tempel; de geheele wereld zij stil voor Hem. De geheele kracht van de kerk van Christus ligt in het gebed. Tegenover het geloovig gebed zijn Gods beloften onbeperkt. Al wat gij bidt in uw gebed, gelooft slechts, dat gij het ontvangen zult, zoo zult gij het ontvangen. Hoe dankbaar ben ik daarvoor, dat het Iijk van Livingstone gevonden is, liggende op de knieën. Zegt ons dat niet, van waar de kracht kwam voor zijne zelfverloooehening, zijne moed, zijne volharding? Hoe opent het gebed de deuren des harten; hoe doet het de krachten der ziel herleven; hoe sterkt het het geloof; hoe wekt het de hoop we-

der op! De Christenen moeten maar zeer ernstig bidden voor de uitbreiding van het Koninkrijk Gods over de aarde, en zij zullen zien, dat hunne beurzen zich openen. De Heer zal hun de eer aandoen, aan henzelf hun gebed te verhooren. Zij moeten maar in oprechtheid en waarheid den Heer des oogstes bidden om arbeiders uit te zenden in zijnen wijngaard en zij zullen spoedig op verschillende wijze zelven in dienst genomen zijn. Heeft de kerk op het voorbeeld van den Heer ten opzichte van het gebed genoeg acht gegeven? Hebben de nachten en morgenuren, door Hem in het gebed doorgebracht, niets te zeggen tot de kerk onzer dagen? De tijd, die aan het gebed wordt gewijd, moest ons grootste genot, onze grootste verkwikking en vreugde zijn. Daarom deelen wij ook in den arbeid, in de vreugde, in de gemeenschap, die onze broeders en vrienden tehuis en in den vreemde hebben. Bijna dagelijks laat ik eenige oogenblikken staan, wat ik zelf heb te doen, en ga in den geest naar Engeland en door de geheele wereld tot al mijn geliefde broeders en zusters in den Heer! Welk een kostelijk voorrecht is het gebed! Hoewel ver van elkander verwijderd, komen wij toch in het geloof samen. Hoe beloont de Heer gebed door gebed! Menigmaal heb ik voor dezulken gebeden, die ik nooit had gezien, maar van wie ik gehoord had, dat zij voor den Heer arbeidden. Nu hoor ik voortdurend van vrienden, die mij nooit gezien hebben, maar die toch begonnen zijn voor mij te bidden. Bewijst dit niet, dat de mensch een geestelijk wezen is?

Het eerste, wat de Heer mij bij mijn terugkeer naar Afrika op het hart bond, was de noodzakelijkheid der poging om de kerk in Zuid-Afrika tot eene vereeniging in het gebed op te wekken. Een ernstig, geloovig, verlangend gebed is het ware levensteeken en het bewijs van een toekomstigen zegen. Het is de eenige vereeniging, die in een kolonie, waar de bevolking geheel verstrooid

leeft en geen persoonlijke omgang gevonden wordt, mogelijk is tusschen de Christenen. Al degenen, die aan dezen bond hebben deelgenomen, hebben ook een zegen ontvangen. De Geest des gebeds grijpt meer en meer om zich. Ik smeek de Christenen, die de voorrechten eener broederlijke gemeenschap genieten, te denken aan de kerk in Zuid-Afrika en den Heer te bidden, dat Hij den Geest der genade en des gebeds uitstorte over deze kerk en vooral over de daar werkzame zendelingen.

Mijn gebed voor mijzelf is, dat de Heer mij meer en meer gebruike, om de kennis zijns naams te verbreiden over de geheele aarde. Daarom bid ik: „Heer, wijs mij uwen weg en leid mij op de rechte baan, om mijner vijanden wil! Gij, o Heer, wees Gij met mij om uws naams wil!“

Voor mijne broeders en voor de gemeente over de geheele aarde bid ik: „Toon aan uwe knechten uwe werken, en uwe eer aan hunne kinderen. En de Heer onze God zij ons goedgunstig, en bevordere het werk onzer handen bij ons, ja het werk onzer handen moge Hij bevorderen! Amen.“
